RADIOAKTÍV HULLADÉKOKAT KEZELŐ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

HÍRLEVÉL

JÖVŐNK BIZTONSÁGA, A JELEN FELELŐSSÉGE

- RHK Kft. – OAH vezetői találkozó
- Az RHK Kft. megkapta a telephelykutatási keretprogram engedélyt
- Megkezdődik az I-K3 vasbeton medence építése az NRHT-ban
- Az RHK Kft. szerepvállalása egy sikeres EU pályázat megvalósításában
- XIX. TETT-re Kész Nap
- Az első Európai Nukleáris Verseny

RHK

RHK Kft. – OAH vezetői találkozó

2019. június 19-én, budaörsi központjában fogadta a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) vezetőit. A találkozó folyamán áttekintették az RHK Kft. tevékenységével kapcsolatos aktuális témákat.

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. két radioaktívhulladék-tárolót üzemeltet: a Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) feladata a nem atomerőműből származó, kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék tárolása. A Nemzeti Radioaktívhulladék-tárolóba (NRHT) az atomerőműből származó kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék kerül. Az RHK Kft. az üzemeltetője a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójának (KKÁT), amely a kiégett fűtőelemeket fogadja és Magyarország négy nukleáris létesítményének egyike. Mindezek mellett a Társaság egy kutatási programot is fenntart, amelynek célja, hogy a kiégett fűtőelemek, nagy aktivitású és hosszú élettartamú radioaktív hulladékok számára építendő mélységi geológiai tároló számára megtalálja az ideális helyet.

Az Országos Atomenergia Hivatal feladata az RHK Kft. tekintetében, hogy független hatóságként, a fenti tevékenységekkel kapcsolatos biztonsági, sugárvédelmi felügyeletet biztosítsa. Az OAH általános építésügyi hatósági és építésfelügyeleti jogkörrel rendelkezik a nukleáris létesítmények és radioaktívhulladék-tárolók biztonsági övezetében elhelyezkedő építményekre vonatkozóan. Új nukleáris létesítmény esetén az OAH felügyeli a teljes létesítési folyamatot, a telephely vizsgálatának módszertanától kezdve az üzembe helyezésig és üzemeltetésig. Az engedélyezés a hatósági tevékenység kiemelkedő területe, így vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével az OAH felhatalmazza az atomenergia alkalmazóját az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos tevékenység végzésére.

A bal oldalon az RHK Kft. vezetői: Faragó László, Nős Bálint, dr. Kereki Ferenc, Horváth Attila
A jobb oldalon az OAH vezetői: Lázár István, Hullán Szabolcs, Fichtinger Gyula, dr. Vincze Árpád

A vezetői találkozó során szó esett stratégiai kérdésekről, a Nemzeti Politika és a Nemzeti Program aktuális felülvizsgálatával kapcsolatos elképzelésekről, valamint ezzel összefüggésben a 2021-ben esedékes ARTEMIS nemzetközi felülvizsgálat előkészítéséről is, amely keretében a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) által felkért nemzetközi szakértők vizsgálják majd felül, hogy Magyarország hogyan gondoskodik a radioaktív hulladékok és a kiégett fűtőelemek kezeléséről, a szigorú nemzetközi követelményeket szem előtt tartva és teljesítve.

A megbeszélést követően mindkét fél résztvevői egyetértettek abban, hogy a jövőben évente találkoznak, hogy a kiemelt kérdések kapcsán közvetlenül tájékoztathassák egymást az álláspontjaikról.

! Az Országos Atomenergia Hivatal tájékoztatása szerint az atomenergia felhasználása az elmúlt évben is az előírásoknak megfelelően, biztonságosan zajlott. Tavaly mintegy 1500 helyszíni kontroll lefolytatásával ellenőrizték és értékelték a több mint 4000 engedélyes tevékenységét. Általánosságban megállapítható, hogy a nukleáris létesítmények, valamint radioaktívhulladék-tárolók az év során biztonságosan, az előírt feltételek és korlátok mellett üzemeltek, a létesítmények működése nem jelentett egészségikockázat-növekedést sem a létesítmények alkalmazottjaira, sem a lakosságra.

Az RHK Kft. megkapta a telephelykutatási keretprogram engedélyt

Az Országos Atomenergia Hivatal meghozta döntését abban a „Telephelykutatási keretprogram engedély iránti kérelem" tárgyú eljárásban, amelyet a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. kérelmére indítottak a Bodai Agyagkő Formáció telephelyvizsgálatára és -értékelésére. A döntés értelmében a telephelykutatási keretprogram engedélyt az OAH kiadta.

A Bodai Agyagkő Formáció (BAF) telephelykutatási keretprogramja a tároló telepítési engedélye iránti kérelem benyújtásáig, 2032-ig terjedő időszakra vonatkozik. A felszíni kutatást az RHK Kft. három kutatási fázisban tervezi megvalósítani, amely során a vizsgálat és értékelés a tágabb földtani környezetből kiindulva egyre szűkebb területre koncentrál, és megfelelő eredmények esetén eljuthat a tároló kialakítására alkalmas telephely kijelöléséig, valamint a felszín alatti kutatólaboratórium előkészítéséig. A kutatási program hét kutatási szakterületre bontva részletezi a tervezett feladatokat, megadva a vizsgálatok térbeli léptékét és az értékelések időtávját is. A földtani kutatás szakterületei: a természetföldrajzi és társadalmi-gazdasági jellemzők, a felszíni folyamatok, építésföldtani jellemzők, a földtani környezet, a vízföldtani viszonyok, a geodinamikai folyamatok, valamint a befogadó kőzet tulajdonságainak vizsgálata és értékelése.

A 2032-ig terjedő kutatási időszak 3 fázisra tagolódik

2019-2023
- Általános helyszínminősítés, célterületek rangsorolása

2024-2029
- Felszíni és felszín alatti telephely kijelölése

2030-2032
- A kutatóakna tengelyfúrásának mélyítése

A hirdetmény teljes szövegét az OAH honlapján megtekintheti az alábbi linken: http://www.oah.hu/web/v3/OAHPortal.nsf/DEAC6F66F05EE0CDC12584330023E589/$File/Hirdet

Megkezdődik az I-K3 vasbeton medence építése az NRHT-ban

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. 2019. júniusában megkötötte azt a Vállalkozási szerződést, amelynek keretében megkezdődik a Bátaapátiban működő Nemzeti Radioaktívhulladék-tároló felszín alatti I-K3 tárolókamrájában egy vasbeton medence és az ahhoz kapcsolódó technológiai rendszerek kivitelezése

A 87 méter hosszú, 9,6 méter széles és 6,7 méter magas, minimálisan 40 cm vastag falakkal határolt vasbeton medence – amely garantálja a benne elhelyezett MVM Paksi Atomerőmű Zrt. működése során keletkező kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok hosszú távú, biztonságos elszigetelését az élő környezettől – és az üzemeltetéséhez szükséges út, szellőztetési, világítási és egyéb technológiai rendszerek a tervek szerint 2021. márciusában készülnek el 1,8 milliárd bruttó forint költséggel. Bátaapátiban ez már a második felszín alatti hulladéktároló vasbeton medence lesz, az első 2017-ben készült el az I-K2 tárolókamrában. A legelőször kialakított és 2012-ben használatba vett I-K1 tárolókamrában 2017-ben – mivel a kamra megtelt – már befejeződött a betárolás. Ebben nem épült vasbeton medence, hanem egyedi vasbeton konténerekben kerültek elhelyezésre a Paksról érkező hulladékok. A betárolási mód váltása egy átgondolt fejlesztési folyamat eredménye, aminek az a hozadéka – több más módosítással együtt – hogy sokkal jobb helykihasználással tud hulladékokat befogadni a tároló.

Az I-K2 vasbeton medence még 2017-ben készült el

Az RHK Kft. szerepvállalása egy sikeres EU pályázat megvalósításában

Az Európai Bizottság pályázatot hirdetett, melynek célja a radioaktívhulladék-kezelés területén a kutatási és fejlesztési tevékenységek támogatása. A pályázatra nemzetközi összefogás eredményeként az ANDRA (francia radioaktívhulladék-kezelő ügynökség) koordinálásával 52 szervezet közös munkájából született szakmai kutatási program került benyújtására, melyet 2019. februárjában elfogadott a Bizottság.

Az EURAD rövidítéssel elkeresztelt projekt résztvevőit az európai radioaktív hulladékok kezeléséért felelős létesítmények, kutatóintézetek és műszaki támogatást nyújtó szervezetek alkotják. A pályázati dokumentációban 14 kutatási és fejlesztési projektet határoztak meg, melyek az alábbi területek támogatását célozzák:

- a résztvevő tagállamok nemzeti politikájának és programjának előrehaladásának támogatása,
- a biztonságos radioaktívhulladék-kezelés tudományos és műszaki alapjainak fejlesztése, fenntartása és a meglévő tudás átadásának ösztönzése,
- a mélységi geológiai tároló kutatási és létesítési tevékenységének támogatása,
- a mélységi geológiai tároló létesítés előkészítésének támogatása,
- a radioaktívhulladék-kezelés területén tevékenységet végző szerveztek közötti tudásmegosztás és megőrzés elősegítése és támogatása

A képen Romániában, az EURADWASTE 2019 konferencián mondanak köszönetet azoknak, akik kiemelt szerepet vállaltak az EURAD projekt előkészítésében

A 60 hónapos időtartamban meghatározott EURAD projekt 12. munkacsomagja a tudásmegőrzés területéhez kapcsolódik, amelynek célja, hogy a mélységi geológiai tárolók kutatásai során ez idáig szerzett ismeretek átfogó elemzésén alapuló útmutatót dolgozzon ki, és a már meglévő útmutatókat felülvizsgálja, aktualizálja. A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (Németh Gerda nemzetközi kapcsolatokért felelős munkatárs, Molnár Péter kutatási osztályvezető, Nős Bálint stratégiai és műszaki igazgató részvételével) ennek a munkacsoportnak a tagja, ezen belül az úgynevezett PLANDIS Guide (Mélységi geológiai tároló kutatás és fejlesztésével kapcsolatos útmutató) felülvizsgálatában vállal kiemelt szerepet. A PLANDIS Guide módszertani útmutató felülvizsgálatának célja az atomerőművi eredetű radioaktív hulladékkal nem rendelkező, valamint a hulladékkezelési programjuk kezdeti szakaszában lévő országok számára egy olyan, jól használható dokumentum készítése, amely a szakterületen eddig rendelkezésre álló ismereteken és tapasztalatokon alapszik, és támogatja az egyes országok kutatási keretprogramjának kidolgozását, aktualizálását.

Az útmutató fejlesztésében az RHK Kft. mellett a cseh hulladékkezelő szervezet (SURAO), az európai Közös Kutatóközpont (JRC), egy ukrán kutatási és fejlesztési intézet, valamint néhány más szervezet vesz részt, amelyek munkájának irányítását Molnár Péter látja el.

XIX. TETT-re Kész Nap

Sajtótájékoztató és tudományos tanácskozás is tarkította a XIX. TETT-re Kész Napot 2019. május 24-én. Az RHK Kft. és a Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás (TETT) elmúlt években folytatott munkájának bemutatása és értékelése mellett, az ionizáló sugárzás alkalmazásairól, ezzel kapcsolatos alapismeretekről is szó volt. Természetesen idén is átadták a Gránit Díjat, a több mint száz főt megmozgató rendezvényen.

– Nagyon hosszú előkészítő munka vége felé közeledünk. Körülbelül két évvel ezelőtt telt meg Bátaapátiban, a Nemzeti Radioaktívhulladék-tárolóban (NRHT), az I-K1 jelű kamra 537 vasbeton konténerrel, amelyekben összesen 4833 hordó sorakozik. Nem sokkal később elkészült az I-K2 jelű kamra technológiai kiépítése is, amelyben az új, úgynevezett kompakt hulladékcsomagokat (KHCS) fogjuk elhelyezni. Az új technológia lehetőséget nyújt arra, hogy a biztonság színvonalának megőrzése mellet, költséghatékonyabban tároljuk az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékát – kezdte meg beszámolóját dr. Kereki Ferenc, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. ügyvezető igazgatója a sajtótájékoztató során. Az új módszer szerint négy darab 200 literes fémhordó kerül egy vékony falú, merevített fémkonténerbe. A hordók és a konténer fala közötti teret pedig folyékony radioaktív hulladékkal kevert cementpéppel töltik ki a Paksi Atomerőműben, ezzel az eddigi holt teret is kihasználva. Az így előállított úgynevezett kompakt hulladékcsomagok elhelyezése a kettes kamrában, öt sorban és hat oszlopban történik majd – *A radioaktívhulladék-kezelés lassabb mederben folyó feladatokat foglal magában, mint más iparágak. Számunkra a legfontosabb a biztonság garantálása. Ez nem csak az atomtörvényben foglalt alapelv, hanem Társaságunk munkakultúrájának meghatározó eleme, amelyet minden dolgozónknak magáévá kell tenni. Így talán egy külső szemlélőnek soknak tűnhet ez a két év, ami előkészületekkel telt el, viszont amint készen állunk arra, hogy az új acélkonténeres tárolásnak nekilássunk, akkor biztosak lehetünk abban, hogy mindent kellő gondossággal megtettünk annak érdekében, hogy ugyanolyan színvonalon folyjék a munka a tárolóban, mint amit már megszoktak a lakosok a környezetben* – húzta alá az ügyvezető igazgató. Dr. Kereki Ferenc kiemelte, hogy az új technológia bevezetése során számos feladatot kellett megvalósítaniuk, jelenleg még az új csomagokat mozgató targonca beszerzése folyik, ez elengedhetetlen az inaktív komplex próba lefolytatásához, amelyet a hatóság előtt kell elvégezni és alapfeltétele annak, hogy bevezethessék az új technológiát.

Darabos Józsefné, Bátaapáti polgármestere mindezen folyamatok kapcsán azt hangsúlyozta, hogy számára a biztonság mellett a legfontosabb, hogy a lakosság tisztában legyen a fióktelepen zajló tevékenységekkel. Ahogy beszámolójából megtudhattuk, már akkor tárgyaltak az új technológia bevezetésének kommunikációjáról az RHK Kft.-vel, amikor még javában folyt a tárolás az első kamrában. – *Az volt a kérésünk a Társaság felé, hogy minden lehetséges módon tájékoztassuk a lakosokat, hogy mire bevezetik az új elhelyezési módszert, mindenkinek tudomása legyen róla. Azt hiszem ezt a feladatot sikeresen teljesítettük, hiszen az elmúlt két évben számtalan módon beszámoltunk erről a munkáról. Térségi újságunkban több szakmai cikket közöltünk a megváltozó tárolási koncepcióról, illetve közmeghallgatás keretén belül is bemutattuk azt, továbbá a TETT-re Kész Nap közönsége is többször találkozhatott vele. A közvetlen lakossági fórumok mellett a tájékoztatásban kiemelkedő szerepet szán a Társulás az Ellenőrző Csoportnak is, akik mint minden évben, már idén is jártak a fióktelepen. A Nyílt Napok és Gyermeknapok lehetőséget nyújtottak a felnőtteknek, hogy saját szemükkel nézzék meg a második kamrát* – emelte ki a polgármester. Ahogy Darabos Józsefné fogalmazott a sajtótájékoztatón: *„A sok évnyi munka nem csak azt garantálja, hogy az RHK Kft. biztonságosan valósítja meg a programot, hanem azt is, hogy a TETT mindenkinek megteremtette a lehetőséget arra, hogy megismerkedjen az új technológiával.* Zárásként dr. Kereki Ferenc hangsúlyozta: *„Természetesen munkánk a tárolóban nem csak a kompakt hulladékcsomagok bevezetésével kapcsolatos feladatokra korlátozódik. Folyamatosan végezzük a napi rutinfeladatnak számító karbantartási és ellenőrzési tevékenységeket. A radiológiai monitoringhoz kapcsolódó minta előkészítési és mérési feladatok is gond nélkül zajlanak. A napi üzemeltetési feladatokkal párhuzamosan egyéb beruházási munkálatok előkészítése is folyik. Olyan feladatokról sem feledkezhetünk meg, mint az NRHT új bővítési koncepciójának a kidolgozása, az I-K1 tárolókamra nyaktagi dugó tervezése, a vízföldtani és biztonsági modellek fejlesztése, hogy csak néhányat emeljek ki a számtalan közül.”*

Dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója és Darabos Józsefné, a TETT elnöke, Bátaapáti polgármestere

Bertalan Csaba fióktelep-vezető tart előadást az ionizáló sugárzás alkalmazásairól

A tudományos tanácskozás során Lázár István, az Országos Atomenergia Hivatal Tárolólétesítmény Felügyeleti Főosztályának vezetője „Sugárzó környezetünk” címmel tartott előadást, míg Bertalan Csaba, az NRHT fióktelep-vezetője az ionizáló sugárzás alkalmazásait mutatta be. Honti Gabriella, az RHK Kft. Kommunikációs Önálló Osztályának vezetője a nemzetközi lakossági elfogadottságról beszélt a hallgatóságnak. A TETT 2018. évi tevékenységét Darabos Józsefné ismertette, illetve a Lakossági Ellenőrző Csoport munkásságáról Metzné dr. Darabos Orsolya, a csoport vezetője számolt be.

A TETT-re Kész Nap csúcspontjaként átadták a Gránit Díjat is Darabos Józsefnének, Bátaapáti polgármesterének, a Tett elnökének és Krachun Elemérnek, Mőcsény polgármesterének, akik példamutató, alázatos munkájukkal járultak hozzá a TETT sikeres működéséhez.

Honti Gabriella a rendezvény során kiemelte, hogy nagyon fontos megragadni azokat a lehetőségeket, amikor személyesen is alkalma nyílik a Társaságnak és a Társulásnak, hogy a lakosokkal találkozzon. – *Hiszem, hogy semmi nem helyettesítheti azokat az interakciókat, amikor szemtől szemben alakíthatunk ki párbeszédet az érdeklődőkkel. Hatványozottan igaz ez, ha a radioaktívhulladék-kezelés témaköréről beszélünk. Olyan széleskörű témákat foglal magában, amelyeknek ismerete újabb és újabb kérdéseket vet fel a laikusokban, és amelyekre képesek vagyunk megadni a megnyugtató válaszokat* – húzta alá az osztályvezető.

Az első Európai Nukleáris Verseny

2019. július 1. és 5. között, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen rendezték az első Európai Nukleáris Versenyt, melyen zsűritagként vett részt az RHK Kft. mérnöke, Buday Péter.

A Dr. Presznyák Csilla szervezésében létrejött rendezvény megvalósulása – amelyhez úgynevezett nyári iskola is kapcsolódott – a Horizon 2020 európai uniós kutatási programban elnyert ENEN+ (European Nuclear Education Network – Európai Nukleáris Oktatási Hálózat) projektnek volt köszönhető.

A versenyre háromfős (középiskolás tanulók és tanáruk) csapatoknak lehetett nevezni előzőleg egy 3 perces nukleáris témájú angol nyelvű videóval, melyet aztán a helyszínen bemutattak. A feldolgozott témák ennek megfelelően elég széles spektrumon helyezkedtek el. Volt számos olyan film, amely a kísérleti magfizika alapvetéseit szedte össze egy bizonyos aspektusból. Számos prezentáció az orvosi fizika valamelyik szegmensével foglalkozott. Magas volt azoknak a pályaműveknek a száma is, amelyek a nukleáris alapú energiatermelést, illetve az ahhoz kapcsolódó témákat boncolgatták.

A résztvevők – akik leginkább Európából érkeztek, de volt indiai csapat is – jelentős mennyiségű előadást hallgathattak meg az öt nap alatt, és szakmai programok sokasága tette emlékezetessé a rendezvényt számukra.

Buday Péternek lehetősége volt arra, hogy odaítélje az RHK Kft. különdíját, aki így indokolta meg döntését. *„Az általam kiválasztott csapat (sokak mellett szintén) a nukleáris energiatermeléssel foglalkozott, ugyanakkor attól volt mégis különleges, hogy több szempontból vizsgálta meg a kérdést. Foglalkozott a ténnyel, hogy a nukleáris energiatermeléssel kiváltható a hagyományos, fosszilis alapú energiatermelés CO2 kibocsátása. Figyelembe vette a gazdasági mutatókat, sőt, még a radioaktív hulladékok tárolását is elhelyezte a nagy képben. Az fogott meg ezekben a fiatalokban leginkább, hogy egy globális képet próbáltak meg rajzolni a rendelkezésükre álló igen rövid idő alatt, mely keveseknek sikerült.”*

– Az ilyen és ehhez hasonló rendezvények kiemelt jelentőségűek, hiszen a fiatal generáció képviselőit hozza közelebb a nukleáris iparhoz. Az ilyen programok nyújtanak lehetőséget arra, hogy széleskörű információkhoz jussanak a jövő döntéshozói ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban is. Ezúton is gratulálunk a szervezőknek a sikeres program lebonyolításához – húzta alá a programmal kapcsolatos összefoglaló gondolataiban Honti Gabriella, az RHK Kft. kommunikációs osztályvezetője.